

NYHETSBRV **INDIEN**

utgivet av **Indienspecialisten EMPATUM**

Engelbrektsgatan 39, 114 32 STOCKHOLM Postgiro: 460 75 60-2

Tel: 08 411 04 08. E-post: empatum@comhem.se

Redaktör och ansvarig utgivare: David Ståhl

Hemsida: <http://www.empatum.se>

Nr 3 2006

Utkommer 5 gånger per år
Tolfta årgången

SEMINARIERNA DUGGAR TÄTT

Indien är väldigt mycket i ropet just nu. Tidningsartiklar, rapporter och seminarier duggar ganska tätt. Tidskriften **Veckans Affärer** arrangerade ett seminarium med titeln "Möjligheternas Indien" den 17 maj i Stockholm. Det samlade inte mindre än 129 anmälda deltagare, och bland talarna fanns bl.a. Jan Häggström, chefsekonom på Handelsbanken (se Nyhetsbrev 2/2006), Soumendranath Lahiri från Merrill Lynch, Bengt Johansson, chef för Exportrådet i Bangalore, Marianne Barner, IKEA m.fl. Den indiske företagaren Abhey Yograj talade om de misstag man kan göra vid etablering i Indien, samt varnade för s.k. joint ventures. Advokat Johan Tydén talade om hur det legala systemet fungerar, vilket det gör ganska hyggligt. I samband med seminariet utkom **Veckans Affärer** med ett mycket bra specialnummer om Indien (se sid 3 nedan).

Samma dag, likaledes i Stockholm, ordnade Arlanda Logistic Network och Luft-hansa Cargo ett Indienseminarium i Sky City på Arlanda. Där deltog 80 personer. Detta seminarium var mer specialiserat på s.k. logistik, d.v.s. frakter och transporter, infrastruktur, hamnar, transportteknik och liknande. Nivån på talarna var mycket hög och deltagarna visade stort intresse, bl.a. genom sina många frågor. Slutklämmen på seminariet var ett framträdande av Indiska Magasinets grundare Åke Thambert som på ett humoristiskt sätt berättade om sitt liv med Indiska, samt på allmän begäran dessutom sjöng en stump.

Fler seminarier kommer: ett anordnas av Föreningen **Svenskar i Världen** (f.d. Utlandssvenskarnas Förening) den 17 augusti med talare som Percy Barnevik och Mats Granryd, Ericssonchefen i Indien. Programmet kan fås på begäran från Empatum.

Dessutom planeras ett tvådagarsseminarium den 23 och 24 November av SIBC och konsultfirman Springfellow. Där siktar man på att få hit talare som Indiens finansminister P. Chidambaram, Azim Premji m.fl.

Nyhetsbrevet har fått ta emot en del negativa reaktioner på vinjetten till **Veckans Affärers** Indienseminarium (se nedan). Flera tycker att den anspelar på den lite föräldrade bilden av indisk exotism. "Om det hade varit ett Kinaseminarium hade man visat en högteknologisk fabrik, några kraftledningsstolpar och en vacker kinesisk flicka i ett laboratorium" är en vanlig kommentar. Kanske det.

I **Örebro** ägde en "Indienvecka" rum i vecka 22, med filmföreställningar av tre indiska spelfilmer, föredrag, sarishow, information om kroppsterapier och meditation, servering av indisk mat och mycket annat. Arrangör var Svensk-Indiska Föreningen. Svensk-Indiska Föreningen planerar att låta utställningen vandra runt till fler orter i landet.

SVENSK-INDISKA FÖRENINGEN

Svensk-Indiska Föreningen fortsätter oförtrutet sin verksamhet. Nu senast hade man ett kvällsmöte där två svenska sjuksköterskor berättade om hur de genomförde sitt sista år av sjuksköterskeutbildningen vid Christian Medical College (CMC) i Vellore i Tamil Nadu. De berättade om sjukhuset, prioriteringarna man tvingas göra, om uppsökande verksamhet i byarna samt om hur själva utbildningen gick till. Det var gammaldags katederundervisning som gällde, och strikt disciplin var det också, men så lärde de sig också mer än någonsin tidigare på så kort tid! Det var ett mycket intressant föredrag med bilder, som tyvärr bevisades av alltför få åhörare.

Svensk-Indiska Föreningens så uppskattade Diwali-firande kommer att äga rum även i höst. Exakt datum är inte fastställt, information kommer att skickas ut till medlemmarna.

Svensk-Indiska Föreningen har ägnat fenomenet outsourcing en hel del uppmärksamhet, och så kommer fallet även att bli i höst.

BLI MEDLEM I SVENSK-INDISKA FÖRENINGEN!

Skicka enklöst genom insättning av 150 kr på föreningens postgirokonto 35 57 39-4. Du får personlig kallelse till föreningens aktiviteter samt även tolv nummer per år av tidskriften *India Perspectives*. För mer information, se

<http://www.indien.nu>

Veckans Affärers vinjett (t. v.) har föranlett en hel del kommentarer.

SKULLE HA ÅTALATS ELLER CENSURERATS

I år är det hundraårsminnet av författaren Artur Lundkvists (1906 - 2003) födelse. Artur Lundkvist är inte vem som helst. Han var en av Sveriges största författare, ledamot i Svenska Akademin, och en av de stora litterära giganterna under 1900-talet. Svenska massmedia har uppmärksammat hundraårsdagen förvånansvärt mycket. Det har nyligen kommit ut två böcker om Artur Lundkvist, hans äktenskapliga eskapader, hans märkliga politiska ställningstaganden m.m. Han reste också en hel del, framför allt i länder som svenskar på den tiden oftast inte kände till, som t.ex. Mexiko, Sydamerika, Afrika men även Indien.

Vill vara fattiga

Lundkvist gjorde en relativt lång resa i Indien under åren 1949-1950. Detta resulterade i boken *Indiabrand* som kom ut 1956. Artur Lundkvist måste ha blivit rejält kulturchockad under sin resa. På 288 sidor utgjuter han sig om Indien, om fattigdom, hundar, flugor, tiggare, skraltiga tåg etc. Detta må vara hänt, dessutom var ju Indien betydligt fattigare då än nu. Men han är oresonligt, nästan rabiat, negativ till den indiska kulturen, religionen och till allt som är indiskt. Hinduismen finner inte nåd inför hans ögon, den gör indierna passiva, de är drömmare, de bryr sig inte om denna världen, de vill vara fattiga och förtryckta. Detta återkommer gång på gång i boken, och på flera ställen finns kommentarer i stil med "Upphetsning, vidskepelse, utpressning i den religiösa förvändhetens stank! Hinduism!" (sid 117). Han ägnar ett helt kapitel åt hinduismen. Men det finns inte en ansats till beskrivning av religionen, i stället kritiserar och skäller han på den - ofta på felaktiga grunder.

Storfamiljen leder till neuroser

De indiska "storfamiljerna" är inte heller bra: "Hinduernas familjeliv är nära förbundet med deras religion och lika egendomligt som denna." (sid 210). "...ett orubbligt konservativt system,

som starkt bidrar till att bromsa den indiska utvecklingen" (sid 210). Storfamiljen leder till neuroser, till att indier på en gång blir kuvade och tyranner som flyr in i asketism och ritualism. Kvinnorna föredrar att begå självmord genom änkebränning, som "från hinduiskt håll försvarats såsom i grunden humanitärt" (sid 212).

Indiernas inbilskhet

Indisk klassisk dans "utlägger myterna bakom de åskådliggjorda scenerna, berättare i kulissen eller sångare på scenen anger motiven eller ackompanjerar förloppet....I själva verket är dansscenernas motiv, figurer och förlopp ganska få, enkla och lättfattliga. Det är bara indiernas inbilskhet (deras älsklingsillusion om att röra sig på nästan ofattliga kulturdjup) som inger dem tanken att det skulle finnas något särskilt att förklara" (Sid 154).

Blöjor

Hela boken är full av angrepp på indisk kultur, religion, matvanor, familjemönster och klädedräkt. Lundkvist raljerar om dhotin och påpekar att den "träffande kallas för blöjor, 'en sån där indier i blöjor'" (sid 77).

Den tandade vaginan

Han ser sexualitet överallt. Indierna är översexualiserade och lever ut sitt sexbehov på de mest uppseendeväckande sätt, samtidigt är de pryda och undertrycker sexualiteten. Bådas dessa motstridiga tendenser är naturligtvis hinduismens fel. Lundkvist uppehåller sig på flera ställen i boken vid vad han med rätta eller felaktigt anser vara sexuella symboler. Indierna (åtminstone männen) lider allmänt av kastrations- och impotensfruktan, samt av "den i Indien vitt spridda myten om den tandade vaginan" (sid 100) - något som Nyhetsbrevets redaktör aldrig har stött på i Indien.

Allt detta är naturligtvis rent nonsens, och det säger betydligt mer om observatören själv än om det observerade.

Men vad spelar en 50 år gammal bok om Indien för roll? Varför dra fram detta idag - även om det är Artur Lundkvists 100-årsjubileum?

Kom att lägga grunden

Som nämnts ovan var Artur Lundkvist en litterär och kulturell gigant, som även yttrade sig i politiska frågor, ungefär som Jan Myrdal gjorde fram tills helt nyligen. När denne tungviktare skrev *Indiabrand*, så var det dessutom den första reseskildring från Indien som publicerades på svenska. Den fick ett stort genomslag. Tidigare hade det endast funnits missionärsberättelser, som ofta inte lästes av särskilt många. *Indiabrand* kom därför att lägga grunden för den svenska bilden av Indien som fattigt, hopplöst, fyllt av heliga kor, heliga män, mystik och exotism av alla de slag.

Flera andra böcker

Indiabrand följdes av flera andra böcker som skildrade Indien från samma utgångspunkter om än något mera sansat: Gunnar Fredrikssons *Indien - tragedi eller revolution* (1969), Lasse och Lisa Bergs *Ansikte mot ansikte* (1970), Jan Myrdals *Indien väntar* (1980) som dock kritiserar tidigare böckers fattigdoms- och hopplöshetsskildringar och i stället förespråkar och förutser en maoistisk revolution i Indien. Frågan är väl om inte böcker som Zac O'Yeah's *Guru* (se Nyhetsbrev 2/2005) och Ann-Britt Tolfs *Skönheten och koskiten* (se Nyhetsbrev 5/2002) också utgör en modernare variant av denna "Artur Lundkvist-genre".

Svenska skolböcker

Indiabrand kom alltså att prägla en hel generation svenskars bild av Indien, en bild som vi först nu, med den generationens uttåg, börjar befria oss från. Tyvärr präglar den fortfarande skildringen av Indien i svenska skolböcker (se Empatums hemsida).

Om *Indiabrand* hade getts ut idag hade Artur Lundkvist med all sannolikhet blivit åtalad för hets mot folkgrupp.

UPPLAGA

Detta nyhetsbrev går ut i 1.151 ex med snigelpost, 1.242 ex med e-post. Totalt: 2.393 ex.

Sprid kännedom om Nyhetsbrevet bland vänner och bekanta!

INDISKA BÖCKER PÅ INTERNET

Nyhetsbrevet har tidigare ondgjort sig över att det inte finns någon indiska motsvarighet till Amazon, där man kan beställa indiska böcker via internet. Nu har emellertid vännerna på SASNET tipsat om en hemsida där det finns ett antal företag som sägs leverera internetbeställningar. Nyhetsbrevet har ännu inte prövat någon av dem. <http://www.sasnet.lu.se/books.html>

UTMÄRKT INDIENNUMMER

Tidskriften Veckans Affärer har gjort en stor Indiensatsning: dels har man anordnat ett Indiensseminarium (se sid 1) och dels har man gett ut ett temanummer om Indien (nr 20, 15 maj 2006). Temanumret innehåller ett flertal intressanta artiklar om Indiens ekonomiska utveckling, om starka och svaga punkter och det ges en hel del framtidsprognoser, alla ganska positiva. Till de starka punkterna hör bl.a. Indiens unga befolkning, de många välutbildade, den framväxande medelklassen samt den optimistiska framtidstro som råder. Till de svaga punkterna hör den dåliga infrastrukturen, kvaliteten på de delstatliga skolorna, arbetslösheten och fattigdomen. Den dåliga infrastrukturen kan ju samtidigt vara en affärsmöjlighet för vissa företag.

Temanumret innehåller också ett antal intervjuer med kända indiska affärsmän som Azim Premji (Wipro), och Kiran Mazumdar Shah (Biocon) samt svenskar som arbetar i Indien. Några av dagens stora indiska affärsmän har gjort en karriär från nästintill rags till riches.

Alla intervjuade är överens om vissa saker: infrastrukturen måste byggas ut rejält, energibristen måste lösas, och nå-

got måste göras åt fattigdomen, och att det bästa sättet att bekämpa denna är att skapa fler arbetstillfällen. Fattigdomen har visserligen minskat avsevärt, men fortfarande är 25 % av befolkningen officiellt klassificerade som fattiga. Det finns också några reportage om de indiska företagens sociala insatser. Detta, och att sponsra kultur, ingår ju i den indiska affärstraditionen. Här harkanske vi svenskar något att lära.

Numret innehåller även en mycket intressant artikel om Kolkata och Västbengalen. Kolkata, som hittills har varit synonymt med fattigdom, Moder Theresa och döende som ligger på gatorna, genomgår just nu en snabb omvandlingsprocess - som leds av en pragmatisk kommunistisk regering. Regeringschefen Buddhadeb Bhattacharya ("Indiens Deng Xiao Ping") och industriministern Nirupam Sen har insett att lösningen på Calcuttas - och Indiens - problem ligger i att skapa arbetstillfällen. Detta måste ske i den privata sektorn, tanken att statliga företag plötsligt skulle skapa hundratusentals nya arbetstillfällen anser de vara befängd. Detta har redan blivit ett framgångsrecept i Kolkata, men har orsakat huvudbry i

CPI(M), Indiens dominerande kommunistparti.

Temanumret är väl balanserat. Förutom alla reportage om industrier, affärsmän och all positiv statistik som presenteras både i artiklarna och i rutor lite här och var, finns även två kritiska röster: advokaten Prashant Bhushan och anti-globaliseringsaktivisten Vandana Shiva. Båda är emot genmanipulerade grödor. Prashant Bushan säger att de sprider virusjukdomar och gör att naturens mångfald hotas. Några belägg för detta eller några exempel på virusjukdomar ger han inte. Båda varnar för att de genmanipulerade grödorna behöver mycket konstgödsel, med alla nackdelar detta för med sig. Här finns också den märkliga berättelsen om jordbrukaren Ram Kalaspurkar. Hans bomullsbuskar blommade som vanligt, men efteråt kom ingen bomull. Detta medförde ekonomisk ruin för honom. Det visade sig att Monsanto, varifrån han köpt bomullsbuskarna, hade gjort dem ettåriga, dvs de kunde inte föröka sig, och därför fick de ingen bomull andra året. Det märkliga är att Ram Kalaspurkar inte visste om detta. Att genmanipulerade grödor skulle göras sterila var ett krav från WHO, FN, samt miljö- och biståndsorganisationer. Nu lär Monsanto med flera tillverkare ha tagit bort steriliteten, åtminstone på vissa grödor.

forts sid 4

Bokrecension:

I FJÄRRAN LAND, I FJÄRRAN TID

Jan af Geijerstam: **Landscapes of Technology Transfer. Swedish Ironmakers in India 1860-1864.** Jernkontorets Bergshistoriska skriftserie 42, 2004, 454 sidor. Pris: 375 kr inkl frakt. ISBN 91-974131-5-1.

Det är väl ingen som tror att Sveriges industriella förbindelser med Indien började någon gång på 1920-talet med Swedish Match och Ericsson, för att sedan föra en tynande tillvaro till 1950-talet då de fem klassiska Indiensvenska företagen ASEA, Atlas Copco, Alfa Laval, Sandvik och Bulten Kanthal alla etablerade sig på samma gata i Pune?

Ingalunda. År 1860 reste tre svenskar, Nils Wilhelm Mitander, Julius Ramsay och Gustaf Wittenström till Indien för att bygga järnverk. Nils Wilhelm Mitander reste till Burwai och de två andra till Kumaon i Uttaranchal. Men äventyret blev kortvarigt, redan 1864 lades projekten ner p.g.a. pengabrist och svenskarna fick resa hem. Detta var der

första "teknologiöverföringen" från Sverige till Indien, och boken handlar delvis om teknologiöverföringens förutsättningar, kulturella och politiska aspekter. Just de kulturella och politiska aspekterna negligeras ofta, men är enligt författaren helt avgörande för att ett projekt skall lyckas.

Men varför misslyckades projektet? Förutom att tekniken som infördes var delvis föråldrad och det olämpliga i att använda träkol, var just bristen på lokalkännedom avgörande. Man tog för givet att befolkningen i omgivningen på brittiskt vis, i generation efter generation, skulle arbeta i järnverken. Men i Indien led man hela tiden brist på kvalificerad arbetskraft. Arbetarna hade ei-

tendens att ta ledigt och åka hem till sina hembyar, för att ofta aldrig återkomma.

Svenskarna förde en ensam tillvaro på sina respektive orter. De engelska direktörerna var helt okunniga om järnframställning och besökte sällan järnverken, leveranser av maskiner från England var försenade, defekta och försvann i vissa fall på vägen. Man anar en kulturkrock mellan svenskar och engelsmän som nog var värre än den mellan svenskar och indier. Engelsmännen ansågs vara okunniga, byråkratiska och arroganta.

Om allt detta och mycket annat kan man läsa i detta 454 sidor tjocka praktverk, som även är rikt illustrerat, t.o.m. med en akvarell av ett av järnverken. En intressant skildring av tre människooöden i fjärran land, ett storslaget industriprojekt - och om faran av "absent management" och politisk klåfingrighet.

Boken kan beställas från Jernkontoret tel 08-679 17 00, e-post: office@jernkontoret.se

SAMUEL TRAVEL BLIR "KINESISKT"

Resebyrån Samuel Travel, sedan länge etablerad som den främste specialisten på Indien, har delvis sålts till KinareSOR. KinareSOR förvärvar 60 % av aktierna från familjen Strandberg. För att bättre kunna möta den ökande efterfrågan på resor till Asiens två största nationer Indien och Kina gör nu de två ledande researrangörerna på sina respektive länder en gemensam satsning på resor till Indien, heter det i ett pressutskick.

"Genom stöd från KinareSORs organisation kan vi öka vår reseproduktion kraftigt, samtidigt som vi blir effektivare utan att behöva göra avkall på kvalitet. Samgåendet blir en stark injektion för min ambition att vara den ledande Indienarrangören. Nu ska vi öka resandet till Indien kraftigt", säger Samuel Travels VD Cecilia Purits, som behåller 40 % av aktierna.

"Indien är ett land som i många avseenden är precis lika spännande och intressant som Kina. Bägge länderna är enormt stora och kan visa upp fantastiska rikedomar i form av gammal historia och rik kultur. Båda länderna genomgår en mycket snabb ekonomisk utveckling som kommer att få stor betydelse i det globala perspektivet. Alla borde få möjlighet att besöka båda dessa länder någon gång, upplevelserna är enorma, mycket stimulerande och tankeväckande", säger KinareSORs VD Per Camenius.

TREDJE STÖRSTA ENGELSKTALANDE LANDET

40 miljoner indier har engelska som modersmål, oftast parallellt med ett indiskt språk. Detta gör Indien till det tredje största engelsktalande landet, efter USA (250 milj) och England (60 milj). Ännu fler indier talar engelska som främmande språk. Det finns åtta tusen engelskspråkiga tidningar och tidskrifter i Indien.

Vackra fotografier från Rajasthan, samt mycket annan information finns på en hemsida som administreras av Marusthali, d.v.s. Elin Bolmgren, som lever bland Rabarifolket där. Mer om detta se Nyhetsbrev nr 3/1999. Elin har också hållit föreläsningar i Svensk-Indiska Föreningen.

<http://www.marustali.net/photosgurjar.htm>

forts från sid 3

Men Ram Kalaspurkar gör ett märkligt uttalande: "Om steriliteten sprider sig till andra växter i naturen - vilket den gör - hotas hela växtligheten". Vad menas? Han ger inga exempel eller belägg för detta. Han redogör utförligt för bönder som begår självmord p.g.a. fattigdom och skuldsättning, men detta fenomen fanns ju långt före genmodifierade grödor, ekonomisk liberalisering och globalisering gjorde sitt intåg i Indien.

Vandana Shiva, ("Indiens America Vera-Zavala"), f.d. kärnfysiker, säger sig arbeta med människor "som får betala priset för denna s.k. BNP-tillväxt". De som tjänar på den nya ekonomiska utvecklingen är kanske 4-5 % av befolkningen, resten är förlorare. Det skulle innebära att 95 % av Indiens befolkning är förlorare! "Även den indiska medelklassen är stora förlorare som nu dras ner i fattigdom" hävdar hon. Det är synd att hon kommer med sådana uppenbart felaktiga påståenden, eftersom det riskerar att minska intresset för den tveklöst viktiga kritik som hon, och Prashant Bushan, framför.

Men det är stimulerande att ta del av Prashant Bushans och Vandana Shivas kritik, även om man inte behöver tro på allt de säger, och det är bra att Veckans Affärer har låtit dem vara med. Det ökar Indiennumrets läsvärdhet ytterligare.

INDIA PERSPECTIVES

är en kolorerad månadstidskrift som bl.a. Svensk-Indiska Föreningens medlemmar får. Den innehåller kulturartiklar, korta noveller men även artiklar om vetenskap och industri i Indien. Ofta förekommer artiklar om stamfolk och om festivaler. I februari-numret finns en artikel om växterna *jatropha* och *pongamia*, ur vilka man försöker utvinna miljövänlig och billig dieselolja. Intressanta artiklar och vackra fotografier.

INTERNETTIPS

Indiska utrikesdepartementet kan vara värt en titt:

<http://www.meaindia.nic.in/>

Där finns även en länk till India Perspectives (se ovan). Där finns också länkar till såväl indiska som utländska tidningars och tidskrifters artiklar om Indien.

Ficklampa o saritvätt:

MARKNADSANPASSA PRODUKTEN!

"Marknadsanpassa produkten!", det låter väl som sådant där management-gurusnack? Jo, men faktum är att **Nokia** har börjat tillverka en mobiltelefon i Indien, och den är marknadsanpassad: den är garanterat dammsäker, och den har inbyggd ficklampa!

Siemens säljer tvättmaskiner i Indien - tvättmaskiner med ett särskilt program för tvätt av saris!

INVESTERA I INDIEN

Nyhetsbrevets redaktör har sålt sina fondandelar - dagen innan det stora börsraset. Vinsten blev totalt 14 %, betydligt mindre än toppnoteringen 30 %. Redaktören tänker köpa tillbaka dem vid lämpligt tillfälle.

Köpdatum:	5 okt 2005
Köpesumma:	100.000 kr
Värde vid försäljningen den 19 maj:	114.141 kr
Vinst (totalt):	14,14 %

INDIEN
historisk översikt
det moderna Indien
hinduismen
kastsystemet
livsattityder, etikettsregler
av Indienkännaren
David Ståhl

Häfte, v + 115 sidor med kartor.
Stockholm 2003.
ISBN 91-631-3797-6
Pris: 170 kr inkl moms och porto.

Beställes enklast genom
insättning på pg 460 75 60-2.

Bokförlaget EMPATUM
Tel 08-411 04 08

Bästa svenska hemsidan om Indien:
<http://www.indien.nu>

Glöm inte heller indiska ambassadens hemsida. Den har massor med länkar, och man kan ladda ner visumansökningsformulär. Indiskas ambassaden var faktiskt en av de första som började med denna tjänst.

<http://www.indianembassy.se>